

ВАЛЕРИ ПЕТРОВ
ПУК!

chitanka.info

Това се случило едно лято. Съвсем близо до плажа, от който долитали смях и викове, стърчала сред пясъка стъклена телефонна кабина. А вътре в кабината стояло малката Лили по банско костюмче. С едната си ръчичка тя държала слушалката, а с другата — пластмасово харпунче; от време на време тя се почесвала с харпунчето между плешките, защото кожата ѝ се белела от слънцето и я сърбяла. Представете ли си картинката: най-отпред кабината с Лилито, зад нея — жълтият плаж с чадърите, а най-отзад — синьото море и белите чайки над него.

И ето че отнейде се появил Набръчканият човек. Той много бързал да телефонира някъде, но нямало какво да прави — застанал пред кабината и зачакал.

Минала минута, минали две. Набръчканият човек вече не можел да търпи. Той отворил вратата на кабината и казал:

— Хайде, малката, приключвай! Вече десет минути говориш!

— Ама аз не говоря — казало Лилито.

— Как не говориш! — учудил се Набръчканият човек. — А какво правиш?

— Слушам приказка — отговорило Лилито.

— Какво-о-о? — казал Набръчканият човек. Той не бил чувал, че има един телефонен номер, от който разказват за децата всеки ден по една нова приказка, и сега, за да не се види усмивката му, нарочно се намръщил и казал: — Хайде, хайде, ще ѝ чуеш края друг път, от вашия си телефон!

— Ама тя сега почва! — казало Лилито. — И съм си пуснала стотинката!

— И искаш да я чуеш цялата, така ли? — погледнал го Набръчканият човек.

— Така! — отговорило Лилито. — Тя е толкова интересна!

— Откъде пък знаеш? — попитал Набръчканият човек.

— Защото ѝ чух края — казало Лилито.

— И за какво се разказва? — запитал Набръчканият човек.

— За едно момиченце, което е слязло в дълбокото — казало Лилито. — И то се казва Лили като мен!

— Брей! — престорил се на учуден Набръчканият човек. — А можеш ли да се гмуркаш?

— Мога. Обаче само дето морето е тънко — признало си Лилито.
— Защото мама...

— Дето морето е какво? — прекъснал я Набръчканият човек.

— Тънко! — повторила Лилито. — Дето вълничките... Тя продължила да обяснява, но Набръчканият човек не го чувал, защото в главата му се били завъртели едни особени мисли. (Той, който знае защо, от време на време мислел в стихове, затова и сега се получило нещо като стихотворение.) И ето какви били мислите му:

*Ах, колко чисто, прозрачно и звънко
звучи това детско „морето е тънко“!*

*Като шум в раковина
тази дума невинна,
уж на смях
и уж нежно,
казва ясно —
на нас, нали? —
че сме, ах,
безнадеждно
и ужасно
пораснали!*

И като свършил да мисли тези неща (които, разбира се, не са за деца), Набръчканият човек казал:

— Добре. Изслушай си приказката! Само дано не е дълга — имам цели три разговора да вода, за твое сведение.

Лилито много се зарадвало.

— Благодаря! — казало то, но тъкмо да затвори вратата на телефонната кабина, Набръчканият човек прибавил:

— Я чакай да чуя малко и аз, толкоз ли е интересна.

Лилито му подало слушалката и той я прилепил към ухото си.

И изведнъж станало чудо! Кабината потънала надолу като асансьор, а Набръчканият човек със слушалката в ръка останал нейде горе. Изчезнали шумът на плажа и крясъкът на чайките — станало невероятно тихо, защото телефонната кабина се била превърнала в

подводна камера за изследване на морското дъно и вече отвсякъде я обграждала синьо-зелена вода, в която плували най-различни по вид и цвят същества. Кабината слизала все по-надълбоко, докато най-сетне нещо звъннало в нея, тя се заклатила, спряла неподвижна и Лилито преспокойно излязло навън с харпунчето си в ръка.

Колко красиво било всичко! Една по-чудна от друга се редували хубостите наоколо. Странни морски животни, прилични на хризантеми, шавали с прозрачни пипала; кафяви и зелени водорасли вълнували приказни пасбища, сред които се стрелкали шарено набраздени рибки. Лилито гледало наляво, гледало надясно, въртяло се омаяно на всички страни, но колкото и да се въртяло...

... едно ужасно същество, което се било появило иззад скалите и сега плувало зад нея, все се изхитрявало да остане откъм гърба му, тъй че Лилито продължавало пътя си, без да подозира опасността.

А какво било това ужасно същество?

Риба, то се знае, но невероятно грозна, кръгла като балон и все пак цялата ъглеста и бодлива, с опулени въртящи се очи и зъбата долна челюст, издадена като на куче от породата боксер. Освен това от тъпата ѝ муцуна се извивал напред дълъг израстък, приличен на въдица, на който се люлееело червено електрическо фенерче.

Най-сетне, като се уморила да разглежда гостенката, страшната риба издала силен скърцащ звук, който почти не може да се напише с букви:

— Х-р-р-р-ц-ч-ш-х-х-щ!... Ще те изям!

Лилито подскокнало и насочило харпунчето си към нея.

— Ч-к-щ-х-р-ц! Уплаши ли се? — изскърцала страшната риба.

— Не! — казало Лилито, макар че доста се била уплашила. —
Защо скърцаш така?

— Това не е скърцане — изскърцала рибата. — Това е моят смях. Ако река истински да скръцна със зъби... Аз съм Ужасът на океана! Няма по-грозна и страшна риба от мен!

И тя запяла с ужасен глас:

*Аз съм страшният Хрили
с ужасните челюсти,
тъй че ти не разчитай*

*на своите прелести!
Виж ми зъбите само! Като скръцна със тях,
всичко живо тук долу си умира от страх,
х-р-р-ц!
Аз нямам приятелки
и нямам приятели,
и каквито съм имал,
от мене са патили!
Тъй че бързо готви се, безразсъдно дете,
в очите на Хрили твоята смърт се чете,
х-р-р-ц!*

Песента на рибата била много страшна, но въпреки това Лилито само запитало:

— Значи, ти се казваш Хрили?

— Да, защо? — запитала страшната риба изненадана, тъй като си мислела, че го е уплашила.

— Защото аз пък се казвам Лили — обяснило Лилито.

— Е, и какво от това? — казала рибата.

— Става римичка — засмяло се Лилито.

*Лили и Хрили
нейде се скрили!*

— Глупости! — казала рибата. — Никаква римичка не става, защото истинското ми име е „Екзофталмус Птеригохрилис Хафнери“, от семейството на дълбоководните риби.

— А моето е Лиляна Трифонова Георгиева — казало Лилито. — От семейството на мама и татко.

— Знам — изскърцала рибата. — И защо се забави?

— Един чичко горе... — започнало Лилито, но рибата го прекъснала:

— Чух го. И какво всъщност търсиш тук, в дълбокото? Дълбоко за теб, искам да кажа. А? Какво търсиш?

— Вълшебното бисерче — казало Лилито.

— Какво бисерче? — запитала рибата.

— Това, дето, на който го намерел, сърцето му ставало добро — казало Лилито.

— „Дето, на който го намерел“! Така ли се говори? — изскърцала рибата. — Само за това изречение заслужаваш да те изям. И къде си чувала за такова бисерче? — запитала рибата.

— В една приказка пишеше — казало Лилито.

— Приказки! Какво ли няма в тях! — изскърцала рибата. — Ти на колко си години?

— На пет, ама карам шестата — казало Лилито. — А ти?

— Тук въпросите задаваме ние! — казала рибата. — И защо ти е дотрябвало такова бисерче?

— Защото мама, като направя пакост, все казва: „Абе, Лиле, кога ще станеш добро дете?“ — обяснило Лилито.

Рибата го изгледала внимателно от всички страни.

— Това, че си лоша, е хубаво. Но да не би да искаш да кажеш, че желаяш да станеш добра? — казала тя.

— Да — признало Лилито. — А пък не мога. Все се мъча, но...

— Не ме размивай! — казала рибата и скръцнала със зъби. — Ц-ш-к-х-р-х-ц! Първо, това са измислици, защото такива бисери няма, и второ, разсъждаваш много глупаво. Дотрябвало ти е да ставаш добра! Само ще си затрудниш живота. По-добре е на този свят да си лош и жесток, грозен и страшен, така че всичко живо да се плаши от теб. Както се плашат от мен! Аз бих те изял като едно нищо, само че скоро съм обядвал, така че си ми почти напълно съвсем безразлична. Хайде, тръгвай си, докато не съм си променил решението!

— Ако искам, ще тръгна! Да не е твое морето! — казало Лилито.

— Тръгвай си, ти казвам! — повторила заплашително рибата.

— Е пък няма да тръгна! — тропнало с краче Лилито.

— Тогава аз пък ще си тръгна! — казала рибата. — Сбогом с удивителна!

И отплувала нанякъде.

— Сбогом! — извикало след нея Лилито. — Но аз все пак ще си потърся бисерчето!

— Твоя си работа! — дочул се отдалеч скърцащият глас. — Не ми се разговаря с глупави деца. Ц-х-ц-р-щ!

И Лилито продължило пътя си по морското дъно. А над него зазвучала нежна песничка, от тези, които нямат край — тъкмо мислиш, че са свършили, и те пак почват отначало:

*Свети във морето
на детските игри
бисерче, което
ни прави по-добри.*

*А где ли е туй бисерче?
Не знаем, но си мислим, че*

*свети във морето
на детските игри
бисерче, което
ни прави по-добри...*

А картината долу всеки миг семеняла и ето че водата се изпълнила с безброй прозрачни медузки. Сякаш били спуснати като парашутисти някъде отвисоко — синкави и розови, те плавали около Лилито и пеели:

*— Ний сме медузките, ний сме медузките —
вижте ни как си надуваме бузките,
ха-ха-ха!*

И смехът им бил не от три „ха“, а най-малко от триста, защото те били най-малко толкоз на брой. И в този миг отнейде бавно-бавно доплавала, десет пъти по-голяма, майка им.

— Харесват ли ти децата ми? — запитала с дебел, но нежен глас тя.

— Да — казало Лилито. — Като че ли са от найлон.

— Такива сме ние — прозрачни, нищо не можем да скрием от никого. Но и ти много ни харесваш — казала нежно голямата медуза.

— Като те гледам, ти си едно чудесно момиченце, едно превкус... искам да кажа, прекрасно момиченце, великолепно момиченце! И защо си дошло тука?

— Търся едно бисерче, което... — казала Лилито, но не могла да довърши.

— Чудесна идея, прекрасна идея, великолап... пардон, великолепно идея! — възкликнала радостно медузата, преди дори да го чуе докрай. — Позволи ми да ти стисна ръката!

— Как ще го направиш, като нямаш ръце? — учудила се Лилито.

— Те са под абажура ми — казала нежно медузата — Разреш ми да се разперя над теб.

— Щом толкова искаш — съгласило се учтиво Лилито.

— Как да не искам... — казала медузата, разперила се над нея и — хоп! — покрила го с огромната си прозрачна палатка, като не преставала да говори нежно — Как да не искам, когато моите медузки са гладнички! Деца, идвайте насам! Сега ще я изсмучем и ще изплюем костюмчето... — но изведнъж заговорила малко по-иначе: — Ей, ей, какво правиш?

— Стрелям, не виждаш ли? — чуло се гласчето на Лилито изпод прозрачната палатка. — Защото освен костюмче, аз имам и едно чудесно, прекрасно, великолепно харпунче с четири стрелички!

И то простреляло на още три места лакомата медуза и се измъкнало живо и здраво изпод нея.

— Е, сега какво ми направи! — жално заговорила медузата — Цяла ме надупчи! Сега как ще се закърпя? Какви времена! Искаш да стиснеш някому ръката, а той...

— Да, да, искала си, чух те аз! — казала Лилито — Хайде събирай си децата и си пътувайте!

— Деца, да си пътуваме! Няма справедливост на този свят! — казала плачливо медузата и абажурчетата отплавали нанякъде след нея, като хленчели:

*— Ний сме медузките, ний сме медузките,
но где ни изчезнаха днеска закуските,
ой-ой-ой!*

И хленчът им не бил от три, а от триста „ой“ — вече обяснихме защо.

А Лилито си тръгнало по дъното и ето че се чул глас:

— Добре се защити, но може би искаш да ми кажеш нещо, х-р-р-ц-п-щ-р-ц?

Всеки може да се досети чий бил този глас — да, грозният, страшният, безмилостният Хрили, Ужасът на океана, не бил си отишъл, а се навъртал наоколо и бил видял цялата случка с медузата.

— Какво да ти кажа? — запитало Лилито.

— Ами нещо за света. Морския, разбира се — казал насмешливо Хрили — Продължаваме ли да търсим бисерчета?

— Продължаваме! — отвърнало упорито Лилито.

— Е, твоя си работа! — казал пак Хрили. — Сбогом, този път с две удивителни!!

И пак изчезнал сред скалите и водораслите.

А Лилито е харпунчето в ръка продължило пътя си.

И ето че като стигнало до една валчеста плоча, решила да стъпи на нея, за да огледа по-добре морското дъно. И какво станало? Станало това, че както стояла върху нея и се оглеждала с длан над очите, плочата под краката ѝ бавно се раздвоила и издала сънен глас:

— Здравей, Мими! Чух, че така се казваш.

— Не Мими, а Лили! — казало Лилито, като скочило на пясъка.

— А, да! — поправила се мидата. Защото плочата не била плоча, а огромна мида, която сега, говорейки, се отваряла и затваряла. — Но всъщност това няма никакво значение — казала тя. — Не бива да се откъсвам от своето занимание.

— А какво ти е заниманието? — запитала Лилито. Тя мислела, че мидите си седят на дъното и с нищо не се занимават.

— Явно е, че си чужденка, щом не го знаеш. Погледни ме само! — казала мидата. Тя се отворила широко и запяла:

*— Ах, колко съм сънна и странно богата,
как в седефа ми чуден се прелива дъгата
и как пия наслада, ах, щом нещо попада
във душата ми нежна и я кара да страда!*

— Много си особена! Хем казваш „наслада“, хем „душата ми страда“! Как може? — учудило се Лилито.

— Много просто, мило Вили... — казала мидата.

— Не Вили, а Лили! — поправило я пак Лилито.

— Да, Лили! Но няма значение — казала мидата. — Въпросът е в това, че за мен е голямо щастие да бъда нещастна и когато нещо, попаднало в мен отвън, ме накара да страдам, аз се радвам! — И продължила, пеейки:

*— Защото тъй бива при случки такива,
че потайната болка във седеф се обвива
и в миг заблестява със хубост такава,
която човекът удивен, назовава
със името „бисер“...*

Тя не могла да довърши обяснението си, защото Лилито, като чуло думата „бисер“, от радост я прекъснало малко невъзпитано:

— Значи, ти си бисерна мида?

— А ти какво си мислиш? — казала мидата. — Тъкмо сега имам едно готово бисерче.

— Ама вълшебно?

— Моите бисери са всички вълшебни — казала гордо мидата. — Влез и си го вземи!

— Благодаря ти предварително! — казало Лилито.

Но когато скочило в разтворената мида, отнейде пак се дочул познатият скърцащ глас:

— Ц-щ-к-р-х-ц, малко бързаме с благодарностите. Ако бях на твое място, драга Лили...

Разбира се, това бил пак Хрили с ужасните челюсти. Въпреки закана си, той и сега не се бил отдалечил от Лилито.

— Какво би направил, ако беше на моето място? — запитала го тя, без да вижда, че похлупакът на мидата вече се спуска над нея.

— Ами ако бях на твоето място, не бих останал на мястото си — отговорил Хрили, — а веднага бих се изместил или... по-бързо!... какво чакаш!... бих използвал харпунчето си!

Лилито веднага разбрала съвета му и подпряла с харпунчето си похлупака на мидата, така че тя си останала разтворена.

— Сега как се чувстваш? — запитало я то, като изскочило навън.

— Уе! — издала тъжен звук мидата. Искала да каже „зле“, но харпунчето ѝ пречело да говори.

— „Уе“ ще си, то се знае! — казало Лилито. — И пада ти се, защото ти не си никаква бисерна мида, а си най-обикновена лакомница. Стой си така и да видим дали и това няма значение!

— Уа, уащото уой ти уомогна! — казала мидата. Искала да каже „Да, защото той ти помогна“.

— Това е вярно — признало Лилито, като се обърнало към грозната риба. — Благодаря ти, Хрили!

— Само не си въобразявай, че съм го направил заради теб! — казал Хрили. — Аз просто защото съм ужасно лош и исках да видя как тя ще си остане с разчекната уста. Аз съм най-злобната и свирепа от дълбоководните риби, ц-х-р-ш-к-х! Махай се от пътя ми, докато не съм те...

— Аз не ти стоя на пътя, а ти вървиш след мен! — казало Лилито.

— За риба глаголят е „плаваш“ или „плуваш“, а не „вървиш“! — казал Хрили. — Как ви учат да говорите? И може би си представяш, че плавам или плувам след теб нарочно? Сбогом тогава и този път с три удивителни!!!

И си тръгнал.

— Почакай — извикало след него Лилито.

Но Хрили само махнал отрицателно с бодливия си плавник и изчезнал. А Лилито си тръгнало, като оставило мидата разтворена да говори нещо на езика „уа-уа“.

И изведнъж насреща му размятал гъвката си мантия голям плосък калкан.

— Ти ли си Лиляна Трифонова — казал любезно той, — тази, която търсела вълшебен бисер?

— Да! — зарадвала се Лилито. — Знаеш ли къде е?

— Не — отговорил калканът. — Но ако искаш, можем да си поиграем на жмичка.

— Нямам време, и после — ти си голям за такива игри! — казало Лилито.

— Какво като съм голям? — възразил калканът. И продължил:

— *Ний, калканите, имаме
много странна привычка:
дори и пораснали,
да играем на жмичка.*

*Такъв пъстър и плосък,
като детско хвърчило,
кое рибе оченце
ме би различило,*

*ако легна на дъното
и с цвета му се слея?
Ей я рибката! Аз съм
съвсем близко до нея.*

*Ето вече носа ми
с опашле гъделичка...
Хам!... Чудесна игра е
играта на жмичка!*

— Значи, и ти си лош! — натъжило се Лилито.

— Такъв е животът! — казал калканът, размахал мантията си и се приготвил да скочи върху нея. О, ужас! Лилито била вече без харпунче и нямала с какво да се защити. Още миг и... Но в този именно миг над калкана се появили осем огромни пипала, които се заплитали и разплитали във водата.

— Няма да пипаш детето! То е мое приятелче! — избоботил октоподът, защото тези хоботи били пипалата на един грамаден октопод, всеки го е разбрал, вярваме. — Няма да пипаш детето!

Знае се, че октоподът е по-силен от калкана, и калканът моментално се заровил в пясъка и станал невидим. А октоподът казал на Лилито:

— Ела ми, малката!

Ако бил казал: „Ела, малката!“, Лилито навярно щяла да го послуша, но това „ела ми“ било много подозрително и тя уплашена се дръпнала назад. Страшните пипала, целите на смукалца, се огъвали и протягали към нея, още миг и щели да я сграбчат. И ето какво си пеел октоподът:

*— Срещне ли те октопод —
край на твоя млад живот!*

*Осем крака, осем крака
вият се и гънат в мрака,
и от тези осем крака
всеки за игра те чака!*

*Аз протягам ги така,
сякаш давам ти ръка,*

*но смъртта ти, но смъртта ти
в туй приятелство се мъти,
ще обвие то врата ти
осем пъти, осем пъти!*

Но и в този опасен миг станало нещо неочаквано — чули се безброй дружелюбни гласчета:

*— Скрив се зад нас! Мушни се сред нас!
Инак това ти е последният час!*

Някакви чудни червени и сини клончета били изникнали от дъното и бързо растели нагоре. Лилито се мушнало между тях и октоподът, колкото и да се мъчил, не успял да го хване. Той се ядосал много, завързал си от яд пипалата на моряшки възел и се отдалечил, говорейки лоши думи.

— Благодаря ви! — казало Лилито към клончетата. — Кои сте вие?

А клончетата отговорили, пеейки с безброй гласчета:

*— Как? Не разбра ли? Как? Не разбра ли?
Ний сме корали! Ний сме корали!
Когато излезем навънка, сме сиви,
но тук, под водата, сме много красиви.
Който ни види, остава в захлас —
постой между нас, постой между нас!*

Лилито се загледало в тях, защото те наистина били много красиви, само че... чакайте, чакайте, какво ставало?... Клончетата така бързо растели и се сплитали, че докато се радвало на красотата им, Лилито неусетно се оказала пленена в гъстата им гора.

— Но как да изляза сега? — попитала ги разтревожена.

— А, виж, това не знаем — отговорили гласчетата. —

*— По тези въпроси ний не се питаме,
ний само растем и само се сплитаме!*

— Но вие тогава сте дори по-лоши от калкана и от октопода! А изглеждате така красиви и симпатични! — казала със сълзи Лилито — Пуснете ме, моля ви се!

— Какво е лошо и какво — добро? — говорели коралите, като все по-гъсто се сплитали около момиченцето; то вече едва се виждало зад красивите им синьо-розови решетки. — Ние знаем само, че трябва да растем и да се сплитаме!

*Тези думи — симпатия и антипатия —
означават за нас непознати понятия!*

Така говорели коралите и Лилито, като разбрало, че е безсмислено да ги моли, се опитало да разчупи клетката им. Дърпало, дърпало, но напразно! И отчаяно, седнало на пясъка, и за първи път заплакало.

— Водата е достатъчно солена и без твоите сълзи! К-ч-х-х-р-ц-ш! — чул се гласът на Хрили. — Случайно минавах оттук и виждам, че пак си изпаднала в беда. Не че това ме интересува много, тъй като ти си ми почти съвсем напълно безразлична и в тебе няма нищо за ядене, но исках да ти кажа, че ако се уловиш за десния ми плавник... улови ли се?

— Да — казало Лилито. Било престанало да плаче още щом го чуло.

— Добре тогава! — казал Хрили. — Сега наляво!... Сега надясно!

И грозният, ужасният Хрили, наречен още Ужасът на океана, с гъвкави движения помогнал на Лилито да се измъкне от затвора на коралите през един проход, който само той можел да открие.

Не било лесно и, задъхани, двамата се спрели да си починат.

— И още ли ще продължаваш да търсиш своето бисерче? — попитал Хрили.

— Да! — казало Лилито, като подсмръкнало.

— Чудно момиче! — завъртял очи Хрили. — И защо ти е дотрябвало толкова?

— За да стана добра — отговорило Лилито. — Нали ти казах!

Хрили опулил насреща му страшните си изпъкнали очи. Само че сега те изглеждали по-скоро смешни, отколкото страшни.

— Х-п-ш-р-х-ц! — изскърцал той. — Почваш да ми харесваш, защото трябва да си наистина много лоша, щом толкоз искаш да станеш добра. Освен това си и доста храбра: като не смятаме тези сълзи напоследък, досега само от мене се уплаши, а това е естествено, защото аз съм Ужасът на океана. Няма по-страшен и по-грозен от мен!

— Не е вярно! — казало Лилито.

— Не е вярно кое? — попитал Хрили и като се приближил до него, отворил зъбатите си челюсти. — А сега как ти се виждам, а? — Но изведнъж прибавил учудено: — Какво направи?

— Погалих те — обяснило му Лилито, защото наистина нещо го било накарало да докосне с ръчица муцуната на рибата. — Никой ли

не те е галил досега?

— Никой — признал си Хрили, малко смутен. — А не се ли одраска?

— Съвсем мъничко — казало Лилито. — Стържеш като гласпапир.

— К-р-х-ц-ч! — изскърцал Хрили. — Чудя се на ума си, какво съм седнал да разговарям с тебе, когато си ми почти съвсем напълно безразлична. И когато трябва да търсим бисерчето. Е, ще вървим ли?

Лилито го погледнало учудено, но Хрили се бил обърнал настрана, сякаш нищо не бил казал.

— Ама и ти ли ще дойдеш с мене? — попитала учудено Лили.

— Още не съм решил окончателно — отговорил Хрили. — Колебая се. Но като те гледам каква си глупава и наивна и как ще си пострадаш като едно нищо, може да те придружа, но само ако много ме помолиш. Ти много ли ме молиш?

— Много! — казало зарадвано Лилито, но изведнъж се досетило нещо и лицето му станало тъжно: — Само че...

— Какво „само че“? — запитал Хрили.

— Само че нямам вече време — казало Лилито. — Чичкото горе ме чака.

— Е, как? — казал насмешливо Хрили. — И се отказваш от бисерчето си? И ще си останеш лоша? И майка ти ще казва...

— Ама той чака! — настоявала Лили, готова да заплаче. — Той бърза!

— Добре тогава. П-р-ч-щ-х! Сбогом с четири удивителни!!!! — казал Хрили. — Най не обичам това протакане при раздяла, когато всички стоят на перона, а влакът все не тръгва и хората се чудят какво да си кажат!

— Хрили, ти отде ги знаеш тези работи? — учудила се Лили.

— От змиорките — бързо отговорил Хрили. — Те се изкачват нагоре по фиордите и наблюдават живота ви... И така, всичко най-хубаво!

Той размахал бодливите си плавници и отплувал, като люлеел фенерчето си в знак на безразличие. Но се спрял и прибавил:

— Жалко, защото бяхме толкоз близко...

— Близо до кое? — запитало Лилито.

— До бисерчето ти, до кое! — казал Хрили. — За което беше тръгнала.

— Ама значи го има! — зарадвало се Лилито. — И знаеш ли го къде е?

— Хе! — казал само Хрили, като дал с плавниците си бавен заден ход.

— А защо не ми каза досега? — учудило се Лилито. — И защо викаше, че го нямало?

— Искях да те изненадам — казал Хрили. — Да вървим! Скачай на гърба ми!

Лилито го яхнало и двамата поели. А над тях се носела познатата ни песничка:

*Има във морето
на детските игри
бисерче, което
ни прави по-добри.*

*А где ли е туй бисерче?
Не знаем, но си мислим, че...*

И колко всичко било красиво! Сега — понеже били двама — в морето сякаш вече нямало страшни животни. Сребърни стада от малки рибки бързо се появявали, блясвали, когато сменяли посоката си, и изчезвали. Бавно-бавно, като презокеански параход с безброй кръгли прозорчета, преплувала край тях огромна есетра...

Но Лили забелязала, че Хрили започнал да се задъхва.

— Какво ти е? — запитало го то.

— Ами това ми е — казал Хрили, — че не мога да издържам дълго на такава дълбочина.

— Да се качим по-горе тогава? — предложило Лилито.

— Не ме разскърцвай! — казал Хрили (на шега казал „не ме разскърцвай“ вместо „не ме размивай“, но всъщност на него самия никак не му било до шеги) и продължил: — Аз съм дълбоководна риба, нали ти казах. Тук за теб може да е дълбоко, но за мен е плитко. Ще ти призная, че заради тебе — но само от любопитство, защото

иначе си ми съвсем безразлична — изплавах толкова нагоре. Чух те още в началото, като дишаше в слушалката. Много чисто дишане имаш.

— Не говори за дишане — казало Лилито, — защото някой ще пита как дишам тук, под водата.

— Х-п-х-х-ц-ч! — изскърцал презрително Хрили. — Това ще е някой, който не разбира от приказки. Искях да ти кажа, че тази дълбочина ми е горната граница. Ако се изкача по-нагоре, ще се пукна като балонче и от мене ще остане само една гласпапирна кожичка. Виж ме как вече съм се подул, иначе не съм чак толкоз грозен.

— Ти изобщо никак не си грозен, Хрили — казало Лилито.

— Не ти вярвам — измърморил Хрили и поруменял. — Но не е лошо да ми го повтаряш от време на време.

И Лилито повторило:

— Ти никак не си грозен, Хрили.

Но както си говорели така приятелски, изведнъж...

— Време е, момиченце! — чул се глас. — И какъв е този шаран?

Кой бил казал тези думи? Нашият стар познат, Набръчканият човек със слушалката, който се бил гмурнал с главата надолу в приказното море, където плували Хрили и Лили. (Май бяхме забравили за него, а?)

— Шаран сте вие! — казал обиден Хрили.

— Това е Хрили. Никой няма право да го обижда! Той ме спаси от коралите! — разсърдило се Лилито.

— Дребна работа! — казал скромно Хрили, като отново се изчервил. И все пак добавил: — И от мидата!

— Да, и от мидата! — потвърдило Лилито. — Той е мой приятел!

— Макар че аз трудно се сприятелявам! — казал Хрили.

— Но защо сте дошли да я викате, ако можем да знаем?

— Защото бързам! — казал Набръчканият човек. — Трябва да телефонирам във връзка с едни фаянсови плочки, модел „морско дъно“. Строя си вила и се налага да ги намеря, понеже:

*мойта мечта е, щом гости поканя,
да могат да видят една хубава баня!*

— И затова сте дошли в приказката ни? — погледнал го изпитателно Хрили.

— Да — казал Набръчканият човек.

— А защо тогава ми свети фенерчето, х-р-ц-ч? — запитал насмешливо Хрили. И наистина — червеното фенерче на израстъка пред муцуната му се било запалило.

— Че отде да знам защо! — учудил се Набръчканият човек.

— Щом не знаете, аз ще ви го кажа — казал Хрили. — Защото това не е фенерче за украса на и без това красивата ми физиономия, а моят сигнализатор за разпознаване на лъжите. Вие сте дошли тук не заради плочките, а защото сте си спомнили за миг времето, когато сте носили такова костюмче!

Набръчканият човек се погледнал — забравихме да кажем, че той сега бил по къси панталонки — и казал тихо:

— Признавам си, така е. Спомних си за летните ваканции и за това как тогава морското дъно ми се виждаше едно такова чудесно, каквото никакви плочки не могат да наподобят. Аз тогава носех очила, от много четене, и се къпех с тях. И веднъж, в последния ден на последната ваканция, когато се къпех, очилата ми се изхлузиха във водата и оттогава дъното ми се вижда сиво и некрасиво. Не сте ли ги виждали тук някъде?

— Вълните отдавна са ги превърнали в песъчинки — казал Хрили. — Крайно съжаляваме.

Но понеже очите на Набръчкания човек станали тъжни, на Лилито му домъчняло за него.

— Обаче ако дойдете с нас — казало то, — ще намерим и за вас едно бисерче и с него пак ще виждате морето пъстро като преди. Нали, Хрили? — И без да чака отговор, хванало Набръчкания човек за ръката. — Ще дойдете ли?

— Да, да! — съгласил се веднага Набръчканият човек.

— Ставаше дума за едно-единствено бисерче — изскърцал недоволен Хрили. — И щяхме да го търсим двама!

— Но той ще остане сам! — помолило го тихо Лилито.

— А така ние пък няма да останем сами! — измърморил Хрили. — Но това ми е почти напълно съвсем безразлично. Хайде да вървим! Иначе той ще настоява да се връщаш.

И сега продължили търсенето трима: Лилито, яхнало Хрили, и Набръчканият човек зад тях. И отново зазвучала песничката:

*Има във морето
на детските игри
бисерче, което
ни прави по-добри...*

Пътували, пътували и наоколо им се виели дългите панделки на водораслите; тук-там сред тях се мяркали едни морски животинчета с дълги муцунки и извити шии, изправени и съвсем неподвижни — само тръбните им перчици бързо-бързо трепкали — пррр! — като малки ветрилца. Те говорели:

*— Външно сме прилични
много на коне,
но дали коне сме?
Ние мислим — не!
Не, не сме прилични
толкова на тях,
колкото на фигурки
от подводен шах.*

Ах, какво сме ние?...

— Вие сте морски кончета! — извикало им Лилито. — Аз съм ви виждала в аквариума!

И животинчетата се зарадвали:

*— Ний сме кончета морски!
Благодарности, Лили!
Сега всяко ще може
свойто име да цвили!*

И-и-и!

И тримата продължили пътя си.

— Приятно ти е, нали? — запитал Хрили.

— Да — казала Лилито. — Но ние сме тръгнали за бисерчета. Ти знаеш ли наистина къде са?

— Съмняваш ли се? — казал Хрили. — Аз съм ги скрил на едно тайно място, как няма да ги зная! Още малко търпение!

— Аз не мога вече. Хайде да се изкачваме! — обадил се зад тях Набръчканият човек, като погледнал ръчния си часовник (той не пропускал вода). — Имам да водя и друг телефонен разговор. Във връзка с наградата, която очаквам да ми дадат, защото:

*мечтая да бъда признат, отличен
и с педя по-горе от всички край мен!*

— Ние говорим за бездънни дълбочини, а той — за педи! Х-р-ц-ч! — изскърцал Хрили. — А нещо да си спомняте как навремето си правехте с едно приятелче сбирки за училище и как вие намерихте едно охлювче, каквото той нямаше, и как, като видяхте, че на него му се доплака, изпуснахте охлювчето си във водата? Май нарочно го направихте, а?

— Да, май нарочно — спомнил си Набръчканият човек. — Но възможно ли е да съм имал толкова добро сърце?

— Бих искал да го намеря това охлювче и да го попитам все пак...

— Охлювчетата тук са 7364 милиарда — казал Хрили. — Върнете се горе и се обадете от някой друг телефон.

— Но бисерчето ви, като го намерим, ще ви направи какъвто сте били тогава! — намесило се пак Лилито. — Нали, Хрили?

— Щом ти казваш! — въздъхнал Хрили.

— Тогава да го потърсим още малко! — казал Набръчканият човек.

И тримата се впуснали отново на път.

Ето че се появили няколко рака. Те марширували и смешно пеели:

*— Ний сме безстрашните
рицари раци,
с брони и шлемове
и с дълги мустаци!*

*Никъде няма
подобен парад!
Строй се по двама!
Ходом назад!*

*Само щом зърнат ни
страшните щипки,
махат ни с перчици
игривите рибки!*

*Знаят, че рака
войник е сърцат!
Смело в атака!
Ходом назад!*

— Гледай, отдават ти чест! — казал Хрили.

— На мен ли? — зарадвало се Лилито.

— Да, защото си много храбра! — казал Хрили.

Лилито отговорило на рачешкия поздрав и тримата продължили пътя си.

Пътували, пътували и морското дъно ставало все по-красиво, но те били тръгнали да търсят вълшебните бисерчета, а не да се наслаждават на разни красоти.

Тук бисерчета — там бисерчета...

— Нарочно ги скрих така дълбоко от себе си и сега сам не мога да ги намеря! — казал печално Хрили. — Но още малко търпение!

— Нямам вече нито капка! Хайде, малката, да се връщаме! — обадил се отново Набръчканият човек. — Третият ми телефонен

разговор съвсем не може да се отлага. Трябва да се обадя на...

— Знаем на кого! — изскърцал Хрили.

Двамата — Хрили и Набръчканият човек — се спогледали и млъкнали.

— Защо замълчахте? — запитало ги Лилито.

— Господинът си спомня нещо! — казал Хрили.

— Да — признал Набръчканият човек, — спомням си, че когато бях малък, написах с клечка на морския пясък едно име, но пяната го лизна и отнесе в морето. Сега съм го забравил това име и си мисля дали ще го намеря тук, в дълбокото и чистото?

— Ако обещаете да ни дадете още време... — започнал Хрили.

— Обещавам! — избързал да каже Набръчканият човек.

— ... тогава ще ви съобщя — продължил Хрили, — че едва ли ще го намерите. Морето пази в паметта си тези имена, но след известен срок ги забравя и то. Все нови и нови постъпват, нали разбирате, х-р-ц-ч-х-щ!

— Но бисерчето ще му помогне да си го спомни, нали, Хрили? — казало и този път Лилито.

— Не ми се вярва — поклатил глава Набръчканият човек. —

*За чудо такова е навярно потребно
бисерче много, ама много вълшебно!*

Лилито се обърнало към Хрили, но и той само поклатил тъжно глава.

— Тогава аз ще му дам и моето бисерче! С две ще може! — казало решително Лилито. Толкова му било станало жал за Набръчкания човек, макар и да не разбирало защо му е дотрябвало някакво си име.

— Ама и ти си една лоша, една лоша, втора като тебе няма! — въздъхнал Хрили. — Още малко и ще почнеш да питаш какво ще стане с мидата и с медузата.

— Да — признало си Лилито. — Какво ще стане?

— Ами ще се върнем да им окажем първа помощ! — казал подигравателно Хрили. — Не ме ядосвай, че ще те зачеркна окончателно от списъка на лошите! — Но все пак се съгласил: —

Добре, нека се мъкне след нас! Ще видиш, момичето ми, като пораснеш, какви номера ще ти правят такива като него.

И тримата пак поели към бисерчетата. Бисерчета тук — бисерчета там. Никъде ги нямало.

— Тук наблизо бяха — говорел Хрили. — Много добре си спомням. Още мъничко и ще ги намерим! Бъдете спокойни! Такива вълшебни бисери не са се виждали никъде по света!

Но Набръчканият човек бил вече загубил надежда и спрял окончателно.

— Хайде, малката! — заявил той. — Срокът изтече! Изкачваме се!

Уж бил по къси панталонки, но пак бил почнал да говори както преди, когато стоял пред кабината. А и Лилито било вече почти съгласно да се връща.

— И без това трябва да се разделим — казало то на Хрили. — Така е в приказката. Аз нали й чух края! Утре ще ги потърсим пак!

— Само още мъничко! — настоявал Хрили. — Такива чудесни вълшебни бисерчета! Много добре си ги спомням! Бяха от един арабски кораб, пълен с хиляда и една ноци, който потъна тук наблизо. Имаше цял сандък!...

Но Лилито не го слушало. То гледало смаяно фенерчето пред носа му, което се било запалило много по-ярко от първия път и заливало всичко наоколо с червена светлина.

— Хрили! — казало Лилито. Устничките й треперели.

— Ау! — казал Ужасът на океана и си ухапал плавника от смущение. — Забравил съм да го изключа!

— Значи, ти през цялото време си ме лъгал! — извикало Лилито. Било готово да заплаче. — Значи, наистина няма никакви бисерчета, които правят хората по-добри? И приказките лъжат? Така ли е, казвай, така ли е?

Страшният Хрили навел глава. Всичките му бодливи и наперени плавници клюмнали. Морето наоколо било загубило красотата си и дори било станало ужасно сиво.

Лилито тропнало с краче:

— А защо ме лъга? Защо ме лъга?

Чул се звън.

Тримата се обърнали и видели телефонната кабина, която чакала.

— Хайде! Остави го, той и мен излъга! — казал Набръчканият човек. Той също бил доста тъжен, но все пак се отправил към кабината.

Ето го, вече бил влязъл в нея и през стъклата ѝ правел знаци на Лилито да тръгва с него. Но Лилито само повтаряла:

— Защо ме излъга? Аз мислех, че сме станали приятели!

И Хрили изведнъж почервенял целият. По-силно от всеки друг път. Фенерчето му отдавна било угаснало, но той самият сякаш се бил запалил отвътре.

— Ами защото станахме приятели, затова! Защото не е вярно, че си ми съвсем напълно безразлична! Ти си ми даже много съсразлична! — хлипал той. — И исках да останеш по-дълго при мене! Да бъдем заедно! Затова!

Той целият се трясъл от плач. Виждал ли е някой как плачат рибите? Много е тъжно. Лилито го галело, макар че и неговите очи били пълни със сълзи.

— Недей да плачеш, Хрили, моля ти се! — говорела тя. — Водата ще стане по-солена!

Мъчело се да го разсмее с неговата шега, но Хрили продължавал да се тресе.

— Аз пак ще дойда — казало му Лилито. — Ще видиш!

Но той не можел да се успокои:

— Обещания! При следващата приказка ще ме забравиш! Х-ц-ч-ш-х!

— Сигурно имаш и други приятели! — утешавало го Лилито.

— Нямам! — казал през хълцане Хрили. — Останали сме толкоз малко екзофталмуси! Съвсем сме на изчезване! А знаеш тук какво е? Защо му викат, мислиш, „светът на мълчанието“? И всички се ядат, нали видя? А в най-дълбокото, дето аз живея, е още по-лошо. Там няма дори смешни раци и кончета! Защо, мислиш, се правя на такъв страшен и на Ужас на океана? А сега, като си отидеш... Човек не може без приятели, нали? Човек не може без приятели, нали?

— „Човек“! — упрекнало го Лилито. — Чуваш ли се какво говориш? Стига! Недей плака! Иначе вместо Хрили, ще ти викам Хлипи!

— Няма кога да ми викаш, ние се разделяме! — изхлипал още по-силно Хрили. — Х-ц-ч-ш-к-ч-щ-х-к!

— Ама няма как! — казало Лилито. — Сам виждаш! Ела, ела да ме придружиш малко!

— И това не мога! — изхълцал Хрили и отново се разревал. — Нали ти казах, ние сме свикнали на по-високо налягане и в горните пластове-е... А ти си едно повърхностно момиче! На ти сега римички!

*Лили и Хрили
нейде се скрили.
Но станало тъй, че
ги разделили!*

— Аз пак ще дойда! — могло да каже само Лилито. — Сбогом! Сбогом, Хрили, миличък!

— Сбогом — казал Хрили без всякакви удивителни, като си бършел муцуната с плавник. — Не ми обръщай внимание! Ц-ч-ш-х-к-х! Ние, рибите, сме от студенокръвните животни.

И Лилито влязло в телефонната кабина при Набръчкания човек и затворило стъклената ѝ врата зад себе си.

И кабината с двамата поела нагоре, оставяйки бодливия Хрили сам в студеното и дълбокото.

Но както се изкачвали (и панталонките на Набръчкания човек се удължавали, и вече се чували шумът на плажа и крясъкът на чайките), изведнъж...

— Този глупчо! Какво прави?! — прошепнал Набръчканият човек, загледан надолу.

— Изпраща ни! — казало през сълзи Лилито.

— Но той е луд! — извикал Набръчканият човек. — Екзофталмусите не могат...

И в този миг се чуло пукване. Едно-единствено и леко, но все пак съвсем ясно „пук!“

— Какво пукна? — казало Лилито.

— Пукнало ли? — заговорил прекалено весело Набръчканият човек. — Кога? Така ти се е счуло, момиченцето ми!

— Не ми се е счуло — казало Лилито. — И преди, като слушах края, пак пукна!

— Може би е била някаква автомобилна гума горе, на шосето — предположил Набръчканият човек. Говорел бързо и високо. — Аз нищо не чух. Честна дума! Тъпанчетата ти, може би от налягането...

Но това последното не трябвало да го казва.

Плачът на Лилито се издигнал и заглушил гласа му:

— Пукнал се е! Хрили се е пукнал! Тръгнал е след мене и се е пукнал!

И в този момент нейде отдолу се заизкачвал бисерен наниз от мехурчета. Малки и големи, те блестели и пречупвали във всички цветове на дъгата слънчевата светлина, която идела от повърхността, издигали се заедно с телефонната кабина, сякаш я придружавали. Колко били красиви!

Набръчканият човек протягал през стъклата ръце към тях.

— Бисерчетата! О, колко ясно виждам света! — викал той. — Колко ми се иска да правя добрини! И колко чист се усещам!

Той ръкомахал и пълнел джобовете си с бисерни мехурчета. Но Лилито мълчало и само раменцата му подскачали. То, както всички деца, било всъщност много добро и нямало нужда от вълшебни бисери, за да го обича майка му.

А кабината продължавала да се изкачва безшумно нагоре и ето, достигнала повърхността, заклатила се и застанала на старото си място. Вече не била никаква подводна камера, а обикновена телефонна кабина. Дори с разни грозни драсканици по ламарината... Помните ли картинката? Най-отзад морето с чайките, пред него плажът с пъстрите чадъри, а най-отпред — кабината с Набръчкания човек и Лилито (то било отново с харпунчето си, защото всичко под водата било само магнетофонна приказка, нали, и тя била завършила вече). Само че сега пред вратата на кабината се била наредила цяла опашка от хора, които чакали да говорят по телефона. Но двамата не им обръщали внимание. Лилито продължавало да плаче, а Набръчканият човек го утешавал:

— Хайде сега, ще режем! — говорел той. Бил закачил слушалката и му бършел очичките с кърпата си. — Първо, това беше само приказка и, второ, сигурно е било от записа. Така пука, нали знаеш, дете е залепена лентата... Жив и здрав е и те чака долу!

И лицето на Лилито почнало да просветва. Но то още не било убедено.

— Ето, слушай! — казал тогава Набръчканият човек и за ужас на опашката, откачил пак слушалката и пуснал нова стотинка в автомата. Набрал номера, който му казал Лилито, и от слушалката се разнесъл познатият скърцащ глас:

— Х-р-ц-ш-ч-р-х! Говори Екзофталмус Птеригохрилис Хафнери. За всички деца и хора с добри сърца — само Хрили! Драги слушателчета и слушатели, чуйте приказката за вълшебното бисерче. „Веднъж едно малко момиченце си играело на пясъка, там, където морето е тънко...“

Лилито подскочило от радост: ура! Хрили, Ужасът на океана, бил жив и здрав! А Набръчканият човек го гледал как подскача и си мислел:

*Ах, колко чисто, прозрачно и звънко
звучи това детско „морето е тънко“!
И е нежно и сладко,
че макар и за кратко —
и дори
да ни пречи
за това
възрастта, нали? —
по-добри
и сърдечни,
да, едва,
но сме станали!...*

Така си мислел Набръчканият човек. Но не му било съвсем весело. Дори бил станал с една бръчица по-набръчкан отпреди.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.